

ערב משפט שוארצבורד

של פטליורה הרי קטן הוא משעו לעומת הרציחות שנעשו לפי פקידתו של פטליורה. אחרת היא דעתו של פרופ' שרל רישה: "אי אתה רשאי להיות דיין לעצמך. מן ההכרח, שינאשם יוכל ללמד על עצמו סניגוריה. חוק הליגמש הוא סימן למדת פראות, כי יכולות להיות שגיאות ומעויות. הרציחות שנעשו בבני אימתו של שוארצבורד מצדיקים אותו מבחינה מוסרית. הייתי דן אותו לתובה, אולם לא הייתי מניע את עצמי מלהושיט לו את ידי. קרובה לזו היא גם דעתי של פרופ' סרננד האומר: "אין אני משבח את הרצח הסורמי והחברתי של שוארצבורד, אשר פטליורה נפל לו לקרבן, אולם הנני מצדיק אותו בנפשו, כי הוא הוסיע כאיש הנקמה לאתיו המעונים והשחומים והוא הרג את אחד החייבים בשפיכת דמים שהוא נושא וכלימה לאדם". סופר ממנהגי הסוציאליסטים בצרפת כותב: "לא יפלי אני, כי חמת הקרבנות מחנקת בתלוינים, הייתי חמה אילו היו פני הרברים אחרים". פנאיט איסטרטי אומר: "לא יפלא, כי שוארצבורד הפך להיות רוצח למרות רצונו. להיפך: מדי ראותי את האדישות של תרבותנו המרשעת, אשאל: למה אין מעשה רצח כאלה חוזרים ונשנים יום יום?". הסופר הסוציאליסטי פויל גלף כותב: "אם אמת הדבר, כי פטליורה רצח 100 אלף יהודים באוקראינה, הרי טוב, כי נמצא שוארצבורד, אשר רצח אותו נפש חכל שלא הקדים בויסטה הנאה שלו, כלום סנורים אתם, שפטליורה והכת דיליה היו שומעים למענותיהם של אנשי, ההתאחדות להגנת זכויות האדם? הרצח הדרוש למניעת אלפי רציחות אחרות הוא רצוני לאנושיות. הואיל, איפוא, להשטיע לונל האיחוד הזה נזיפה לשוארצבורד".

ההתאחדות להגנת זכויות האדם, בצרפת הקרישה את הביוליסין האחרון שלה לשאלת אחריותו של פטליורה לפרעות ביהודי אוקראינה. ההתאחדות לא הסתפקה בפרסום חצרות וסאטרים בשאלה זו, כי אם פנתה לשורה שלמה של אנשים בעלי שם ודרשה מהם להביע את חות דעתם על הפרעות באוקראינה. רוסן רולן השיב: הפרעות האיומות באוקראינה, מעללי, ההיה שכאדם אשר ניתקה את כבליה בשנת 1914 — 1918 ועם הנבירת המשעמטה הנועית — מספיקת כדי נטילה הוכות לעצמאות מאח רעם האיקראיני, אם הוא לא יגנה נגלוי אח המאורעות האלה ולא יעניש את החייבים, אבות הפוגרומים, הרשעות דנו הרנה לא רק אלפי נפשות נקיים, כי אם גם את אוקראינה עצמה ועל כן היא חייבה לננותן, זאת אצפה לשמוע כפי האיסה האוקראינית, הסופר הידוע וקטור מרגריט ענה: "פטליורה והקיר זקים שלו הם אחת ההרפות הגדולות של הסין האנושי". העסקן והסופר פרי דינגר הוילד כותב: "כל אדם ישרי לכב מהחלחל ספני פוגרומים ומגנת את הממשלה המתירה אותם, פטליורה לא די שדמניונים לא היו לו לזרא, הדי היה שש ושמש עם כל נפש שנוצחה על לא משע, מן הנמנעות הוא להעלות על דל השפחים את זכרו של ראש כנוסיה הרוצחים בלי הרגשת בחילה". חכם הכלכלה שרל נירד חושב את כל השאלון לדבר, סיחר וכמעט מעליבי, כי כל חברי ההתאחדות אינם רואים בפוגרומים אלא מעשה פראות, ואשר למעשה שוארצבורד אומר נירד, כי מחוללי הפרעות הם אמנם רוצחים מסין הגרוע ביותר, אולם אין אנו רשאים עוד לרצוח את נפשותיהם, החיספורין פרופ' אוילד כותב: "אשר לרוצחו